



Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Eindhoven

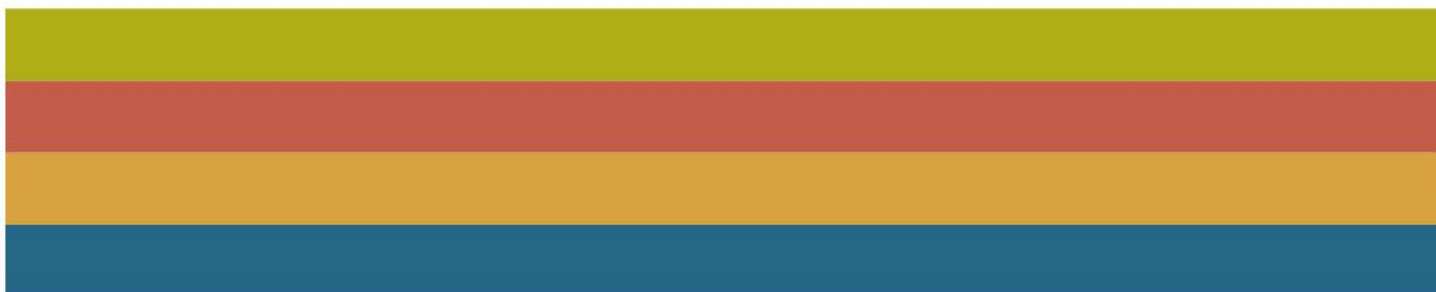
Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

30 juni 2021 / projectnummer: 3513



35 JAAR

onafhankelijk en deskundig advies



1 Advies over MER buitengebied Eindhoven

De gemeente Eindhoven wil het bestemmingsplan voor het buitengebied¹ herzien om onder andere het plan aan te laten sluiten bij de Interim Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant. Voordat de gemeenteraad besluit over het bestemmingsplan is een milieueffectrapport² opgesteld. De gemeente heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (verder: Commissie) gevraagd te adviseren over de juistheid en volledigheid van het MER. De gemeente heeft op 19 maart 2021 een concept van het ontwerp bestemmingsplan aan de Commissie toegezonden voordat het ter inzage gelegd wordt.

Wat blijkt uit het MER?

Het buitengebied van Eindhoven vormt een groene omzoming van de stedelijke bebouwing. Binnen het plangebied liggen onder andere een landgoed met parken, een natuur- en plassegebied en een beperkt aantal agrarische bedrijven met deels een educatieve functie. Het MER beschrijft de milieueffecten van de te verwachten ontwikkelingen in de agrarische sector in dit buitengebied, in het bijzonder de veehouderij. Bij maximaal gebruik van de ontwikkelingsmogelijkheden die het plan biedt voor de bestaande veehouderijen kan het woon- en leefklimaat verslechteren. Het MER gaat verder onder meer in op de mogelijke negatieve effecten op beschermde natuur en geurhinder.

Uit het MER blijkt dat toename van ammoniakemissie door veehouderijen omliggende Natura 2000-gebieden kan aantasten. De gemeente stelt daarom regels voor die een toename van stikstofdepositie met een significant effect op Natura 2000-gebieden voorkomen.

Wat is het advies van de Commissie?

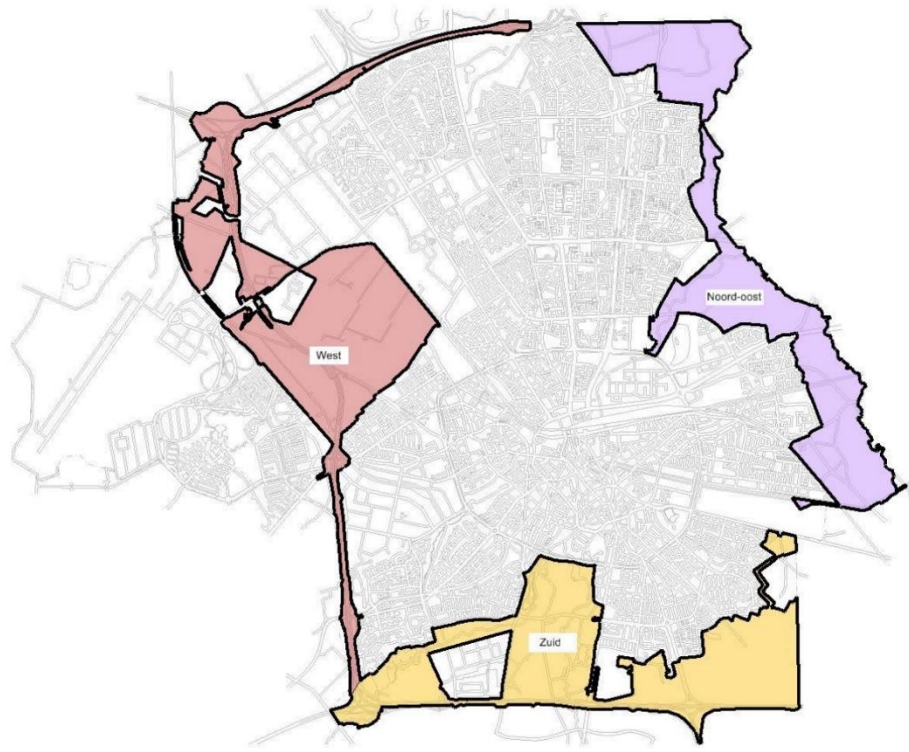
Het door de gemeente aan de Commissie toegezonden concept van het ontwerp bestemmingsplan maakt meer activiteiten mogelijk dan in het MER onderzocht zijn. Het gaat daarbij om bijvoorbeeld teeltondersteunende voorzieningen, huisvesting van seizoenarbeiders, kleinschalig en groepskamperen. Daarnaast maakt het plan ingrepen in de bodem mogelijk (bijvoorbeeld aanbrengen drainage, verdiepen van sloten en dergelijke) die effect kunnen hebben op natuurwaarden. De mogelijke effecten op natuur maar ook op landschap, luchtkwaliteit en geurbelasting zijn nog niet goed in beeld gebracht. Dat komt omdat het MER zich voor de effectbeschrijving heeft gebaseerd op de te verwachten (beperkte) ontwikkelingen in het buitengebied. Het plan en het MER passen dan ook niet bij elkaar.

Tegen deze achtergrond is het MER niet compleet en zijn milieueffecten mogelijk onderschat. De Commissie adviseert daarom het MER aan te passen zodat het MER de milieueffecten van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan in beeld brengt en daarna een besluit te nemen over het bestemmingsplan buitengebied Eindhoven. De Commissie acht deze informatie essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan buitengebied Eindhoven.

¹ Bestemmingsplan 'Buitengebied 2019'.

² Plan-MER Buitengebied Eindhoven, Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 12 februari 2021.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.



Figuur 1 Overzicht plangebied bestemmingsplan buitengebied Eindhoven (bron: MER).

Aanleiding MER

De gemeente Eindhoven wil voor het buitengebied een nieuw bestemmingsplan opstellen. Het bestemmingsplan biedt dan een actueel planologisch juridisch kader voor onder andere veehouderijen (Besluit milieueffectrapportage, bijlage, categorie C14/D14). Voor het besluit over het bestemmingsplan is een plan-MER opgesteld. De gemeente heeft op 19 maart 2021 een concept van het ontwerpbestemmingsplan aan de Commissie toegezonden voordat het ter inzage wordt gelegd. De Commissie wijst er op dat bij eventuele aanpassingen het bevoegd gezag zelf na moet gaan of het MER en het ontwerp bestemmingsplan zoals dat ter inzage wordt gelegd goed en volledig op elkaar aansluiten.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Eindhoven – besluit over het bestemmingsplan Buitengebied.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer [3513](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en geeft zij adviezen voor de op te stellen aanvulling. Deze adviezen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij het besluit over het bestemmingsplan door de gemeenteraad van Eindhoven.

2.1 Maximale mogelijkheden MER – bestemmingsplan

Het MER is gebaseerd op verwachte ontwikkelingen in het buitengebied van Eindhoven. Deze verwachte ontwikkelingen zijn gebaseerd op een inventarisatie in het plangebied aanwezige (agrarische) bedrijven. Totaal zijn er acht veehouderijbedrijven, waaronder een aantal meer hobbymatige bedrijven, maneges, een educatieboerderij, een schapenhouderij en een (ecologische) varkenshouderij. De Commissie begrijpt dat het buitengebied van Eindhoven een groene omzoming van de stedelijke bebouwing is en dat er binnen het plangebied weinig ontwikkelingen met milieueffecten te verwachten zijn.

Het ontwerpbestemmingsplan buitengebied zoals dat nu is opgesteld is conserverend, in die zin dat de bestemmingen uit het voorgaande plan zijn overgenomen. De (concrete) plannen van de agrarische bedrijven zoals deze uit de inventarisatie naar voren zijn gekomen, zijn niet doorvertaald in het concept van het ontwerp bestemmingsplan. Het plan maakt meer activiteiten mogelijk. Consequentie hiervan is dat de milieueffecten van de maximale mogelijkheden van het plan niet in het MER in beeld zijn gebracht. Het gevolg is een onderschatting van de maximaal mogelijke effecten, met name voor:

- natuur (Natura 2000, beschermde soorten, Natuurnetwerk Brabant, natuur natuurparels en Groene mantel);
- landschap, cultuurhistorie en archeologie;
- luchtkwaliteit en geurhinder;

Deze punten lichten we hieronder toe.

Natura 2000-gebieden

Het MER concludeert op grond van de planregels³ dat de planregels toename van de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden onmogelijk maken. Deze stikstofplanregel is echter zodanig geformuleerd, dat de beoordeling of al dan niet significant nadelige effecten optreden op Natura 2000-gebieden doorgeschoven wordt naar een later moment door een ander bevoegd gezag. Op het moment van planvaststelling is het daarom niet uitgesloten dat het plan toch nadelige gevolgen heeft voor Natura 2000-gebieden. Het plan biedt dan ook niet de op grond van de Wet natuurbescherming vereiste zekerheid dat nadelige effecten zijn uitgesloten.⁴

Het voor stikstof gevoelig Natura 2000-gebied Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux ligt vlakbij en grenst deels aan het plangebied. Het MER gaat niet in op mogelijk andere effecten

³ Zie pagina 76 MER.

⁴ Planregel 4.4.1 onder o geeft als strijdig gebruik het gebruiken of laten gebruiken van:

- gronden en bouwwerken niet behorende tot een inrichting waarbij sprake is van een significant negatief effect op Natura 2000-gebieden met betrekking tot stikstofdepositie vanuit de betreffende gronden of bouwwerken;
- gronden en bouwwerken behorende tot een inrichting, wanneer sprake is van een significant negatief effect ten aanzien van Natura 2000-gebieden met betrekking tot stikstofdepositie vanuit de betreffende inrichting.

op het natuurgebied (bijvoorbeeld verstoring of verdroging) die kunnen optreden door de in het bestemmingsplan opgenomen mogelijkheden voor bijvoorbeeld recreatie of werkzaamheden die invloed kunnen hebben op de waterhuishouding of het grondwaterpeil.⁵ Nu de maximale mogelijkheden en de potentiële effecten op de instandhoudingsdoelen niet goed in beeld zijn, bevat het MER geen binnen wet- en regelgeving uitvoerbaar alternatief.

Beschermde soorten, Natuurnetwerk Brabant (NNB), Natte natuurparels en Groene mantel

In de conclusie op pagina 76 van het MER staat dat '*de verwachting is dat de overige natuurregelgeving de uitvoering van het bestemmingsplan niet in de weg staat*', maar de onderbouwing ontbreekt. Bovendien is deze conclusie alleen gebaseerd op mogelijke aanpassingen van bouwblokken voor agrarische ontwikkelingen, niet op de andere ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt. Daarnaast merkt de Commissie op dat deze onderwerpen niet expliciet in het beoordelingskader⁶ zijn opgenomen. Dit betekent dat het MER de mogelijke effecten op beschermde soorten, op NNB en op Natte natuurparels niet in beeld heeft gebracht.

De Commissie sluit mogelijke effecten op waterafhankelijke natuur door een beïnvloeding van het grondwater door de toegestane drainage en/of verdieping van watergangen niet uit. Door de mogelijkheden van plan voor uitbreiding van de recreatieve ontwikkelingen is een toename van verstoring niet uitgesloten. Tot slot, kan er een effect op beschermde soorten optreden door de toegestane agrarische nevenactiviteiten.

Landschap

Landschap is niet als zelfstandig beoordelingscriterium in het MER beschouwd⁷. Bij cultuurhistorie zijn wel landschappelijke onderwerpen meegenomen, maar omdat het beoordelingskader zich uitsluitend richt op (beschermde) waarden vanuit cultuurhistorie en archeologie zijn de effecten op de visueel-ruimtelijke kwaliteiten van het landschap niet beschouwd. Het plan maakt onder andere agrarische nevenactiviteiten zoals kamperen en teeltondersteunende voorzieningen mogelijk die mogelijk van invloed zijn op het de visueel-ruimtelijke kwaliteit van het landschap. Het MER gaat hier niet op in.

Luchtkwaliteit en geurhinder

In het MER staat dat door uitbreiding van agrarische bedrijven de luchtkwaliteit zal verslechteren, vooral door extra uitstoot van fijnstof door veehouderijen. Daarbij vermeldt het MER dat de pluimveehouderij relatief veel fijnstof uitstoot, maar dat er nu geen pluimveehouderij aanwezig is in het plangebied. Het plan maakt het houden van pluimvee bij enkele agrarische bedrijven wel mogelijk. Wat dit betekent voor de luchtkwaliteit (indien deze uitbreidingsmogelijkheid maximaal wordt benut), maakt het MER niet inzichtelijk.

Het MER laat verder zien dat het bestaande leefklimaat rond veehouderijen wat geurhinder betreft over het algemeen 'zeer goed' tot 'redelijk goed' is. Bij maximaal gebruik van de

⁵ Zie artikel 15.5.1. B&W kunnen binnen de bestemming Natuur-2 een omgevingsvergunning verlenen voor het graven, verdiepen, vergroten of anderszins herprofiëren van waterlopen, sloten, greppels en poelen, het (onder)bemalen, het onttrekken van grondwater door het slaan van putten en het aanbrengen van drainage.

Zie artikel 41 Werkzaamheden die een verandering van de waterhuishouding of het grondwaterpeil tot gevolg hebben' (drainage, bemaling) en 'het aanleggen, verdiepen, verbreden en dempen van sloten, watergangen en overige waterpartijen'

⁶ Zie pagina 64 MER.

⁷ Zie beoordelingskader pagina 64 MER.

uitbreidingsmogelijkheden die het plan aan veehouderijen biedt kan voor 18 woningen binnen het plangebied het leefklimaat verslechteren naar 'matig'. Dit wordt in het MER zowel licht negatief als neutraal⁸ beoordeeld. Het effect wordt als neutraal beschouwd omdat de Wet geurhinder en veehouderij er volgens het MER voor zorgt dat de geurbelasting de normen bij geurgevoelige objecten niet zal overschrijden. De Commissie merkt op dat bij de berekening van de (cumulatieve) geurbelasting al rekening gehouden moet worden met de maximale voorgrondbelasting⁹. Daarnaast kan ook als wordt voldaan aan de normen voor de maximale geurbelasting een verslechtering van het leefklimaat optreden. De Commissie onderschrijft de beoordeling 'neutraal' daarom niet.

De Commissie adviseert voorafgaand aan het besluit over het bestemmingsplan het MER aan te vullen. Doel is dat met deze aanvulling op het MER de maximale mogelijkheden van het plan in beeld zijn gebracht. Specifiek gaat het om de maximaal mogelijke effecten op:

- natuur (waaronder Natura 2000 en overige beschermde gebieden en soorten),
- landschap,
- luchtkwaliteit en geur.

Breng naast de maximale mogelijkheden ook effectieve mitigerende maatregelen in beeld.

Met deze informatie kan de gemeenteraad straks volwaardig rekening houden met het milieubelang bij afwegingen over het bestemmingsplan.

⁸ Zie beoordeling geur op pagina 89 MER.

⁹ De normen voor de maximale geurbelasting volgen uit de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Jan Bakker

ir. Corrie Smit (secretaris)

Marja van der Tas (voorzitter)

drs. Rob van Woerden

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Bestemmingsplan Buitengebied Eindhoven.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit C/D14, uitbreiding veehouderij. Daarom is een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit en m.e.r.-procedure

De gemeenteraad van Eindhoven.

Initiatiefnemer besluit

College van burgemeester en wethouders van Eindhoven.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Omdat het ontwerp bestemmingsplan nog niet ter inzage is gelegd heeft het bevoegd gezag de Commissie niet in de gelegenheid kunnen stellen om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissierner.nl projectnummer [3513](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

